

A large, bold blue number '30' is the central focus, surrounded by a shower of colorful confetti in shades of red, orange, green, and purple. The background is a light teal color.

Principiile fundamentale
ale **Statisticii
Oficiale**

ANI | 1992-2022

Utilizarea standardelor internaționale pentru producerea și diseminarea statisticilor oficiale: Guvernanța în statistică și managementul calității

Oleg CARA, Biroul Național de Statistică

**Eveniment online, 2 iunie 2022 „Aplicarea Principiului Fundamental al Statisticii Oficiale nr. 9
„Utilizarea standardelor internaționale” în Republica Moldova”**

Principiile fundamentale ale Statisticii Oficiale

1. Relevanță, imparțialitate și acces egal
2. Standarde profesionale și etică
3. Responsabilitate și transparență
4. Prevenirea utilizării incorecte
5. Surse de statistici oficiale
6. Confidențialitate
7. Legislație
8. Coordonarea națională
9. Utilizarea standardelor internaționale
10. Cooperare internațională

Codul de Bune Practici al Statisticilor Europene

Mediul instituțional

1. Independență profesională
- 1bis Coordonare și cooperare
2. Mandatul pentru culegerea datelor și accesul la date
3. Adecvarea resurselor
4. Angajamentul privind calitatea
5. Confidențialitatea statistică și protecția datelor
6. Imparțialitate și obiectivitate

Procesele statistice

7. Metodologie solidă
8. Proceduri statistice adecvate
9. Sarcină neexcesivă pentru respondenți
10. Rentabilitate

Rezultatele statistice

11. Relevanță
12. Acuratețe și fiabilitate
13. Promptitudine și punctualitate
14. Coerență și comparabilitate
15. Accesibilitate și claritate

Legea cu privire la statistica oficială (Nr. 93 din 26.05.2017)

Principiile fundamentale ale statisticii oficiale

Legea generică privind statisticile oficiale

Codul de bune practici al statisticilor europene

Regulamentul(CE) nr. 223/2009 al Parlamentul European și al
Consiliul privind statisticile europene

SSN: participare și parteneri

Respondenți & Furnizori

- Mediul de afaceri & gospodării
- Deținători de registre de stat/date administrative
- Producători de date administrative
- Deținători de resurse informaționale private
- AGE, STISC etc.

Producători de statistici

- BNS
- Banca Națională a Moldovei
- Ministerul Finanțelor
- Ministerul Sănătății
- Ministerul Mediului
- Comisia Națională a Pieței Financiare
- Alți producători de statistici

Utilizatori de date

- Ministere, alte autorități și instituții publice** (utilizare date pentru elaborarea și monitorizarea politicilor)
- Mediul academic și grupuri analitice** (analize în baza datelor, contribuții la metodologii)
- Alți utilizatori** (sector privat și asociativ etc.)
- Parteneri de dezvoltare⁵**

Standardul Special de Diseminare al Datelor - SDDS

- Standard internațional al Fondului Monetar Internațional
- Republica Moldova s-a subscris la SDDS în anul 2006 cu angajamentul să respecte standardul și să furnizeze informații despre datele și metadatele a 26 categorii de date din sectoarele real, fiscal, financiar, extern și populație
- Biroul Național de Statistică (9 categorii de date) Banca Națională (11), Ministerul Finanțelor (5), Comisia Națională a Pieței Financiare (1)
- Trecerea la SDDS Plus (noi categorii de date plus utilizarea formatului reutilizabil .xml) este un obiectiv pentru viitor

Date of last update: May 27, 2022
 Updated regularly according to the schedule indicated in the [Advance Release Calendar](#)

 Economic and Financial Data for the Republic of Moldova

The data shown in this page correspond to the data described on the International Monetary Fund's Dissemination Standards Bulletin Board (DSBB). For a fuller explanation of the DSBB and the statistical standards to which the Republic of Moldova has committed, please click on [DSBB Home Page](#).

Unless otherwise indicated, data are not seasonally adjusted.
 Point (.) represents decimal point delimiter.

[[Real Sector](#) | [Fiscal Sector](#) | [Financial Sector](#) | [External Sector](#) | [Population](#)]

REAL SECTOR*

SDDS Data Category and Component	Unit Description	Observations			More info	
		Period of latest data	Latest data	Data for previous period	Additional Data	Metadata
National Accounts**					National Accounts	Metadata on DSBB IMF
GDP at current prices, by production approach	MDL million	Q4/21	66735.8	70075.4		
Agriculture, forestry, and fishing (A)	MDL million	Q4/21	7873.0	12478.0		
Mining and quarrying; manufacturing (B+C)	MDL million	Q4/21	6218.0	6565.0		
Construction (F)	MDL million	Q4/21	5563.3	5285.2		
Other activities (D+E+G+H+I+J+K+L+M+N+O+P+Q+R+S+T)	MDL million	Q4/21	37598.9	36196.8		
FISIM	MDL million	Q4/21	0.0	0.0		
Taxes on products less subsidies on products	MDL million	Q4/21	9482.5	9550.5		
GDP at constant prices (average prices of the previous year), by production approach	MDL million	Q4/21	64024.3	65985.6		
Agriculture, forestry, and fishing (A)	MDL million	Q4/21	10178.0	12500.6		
Mining and quarrying; manufacturing (B+C)	MDL million	Q4/21	5553.9	5800.6		
Construction (F)	MDL million	Q4/21	4615.0	4236.6		
Other activities (D+E+G+H+I+J+K+L+M+N+O+P+Q+R+S+T)	MDL million	Q4/21	35026.1	34741.6		
FISIM	MDL million	Q4/21	0.0	0.0		
Taxes on products less subsidies on products	MDL million	Q4/21	8651.4	8706.2		
GDP at current prices, by expenditure approach	MDL million	Q4/21	66735.8	70075.4		
Final consumption	MDL million	Q4/21	68502.9	65059.6		
Household consumption expenditure	MDL million	Q4/21	55819.8	55591.9		

Standardul Special de Diseminare al Datelor - SDDS

**Pagina Națională de
Diseminare a Datelor**

[link](#)

Metadate

[Link](#)

Calendarul de diseminare

[link](#)

**Rapoarte anuale de
observare**

[link](#)

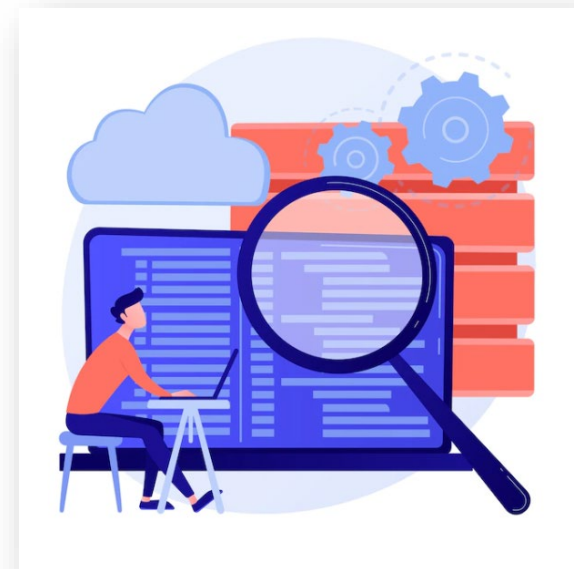
Accesul la date individuale în scopuri științifice

- *Regulamentul privind accesul la date individuale în scopuri științifice, aprobat prin Ordinul BNS nr. 51 din 31.12.2021*
 - În conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 557/2013 al Comisiei din 17 iunie 2013 în ceea ce privește accesul la date confidențiale în scopuri științifice
 - 9 solicitări primite în ianuarie-mai 2022

Politica de revizuire

- BNS este în proces de elaborare a Politicii de revizuire în conformitate cu Codul de Practici al Statisticilor Europene și Ghidul Sistemului Statistic European privind politica de revizuire a principalilor indicatori economici europeni
- Politica de revizuire stabilește tipurile de revizuirii, principiile și practicile în procesul de revizuire
 - Procesul de revizuire se efectuează în mod regulat, prin aplicarea celor mai bune practici statistice recunoscute la nivel european și/sau internațional,
 - Calendar anual al revizuirilor anuale publicat pe site-ul BNS
 - Revizuirile sunt verificate și actualizate constant
 - Pentru revizuirea datelor statistice de importanță majoră, se iau măsuri de comunicare sporite
 - Utilizatorii de date statistice sunt consultați pentru a obține un punct de vedere cu privire la practicile de revizuire.

Bune practici în diseminarea datelor

- BNS aplică principiile Codului de Bune Practici al Statisticilor Europene în diseminarea datelor, și anume:
 - Utilizează metode, standarde și platforme moderne, așa ca: site-ul oficial, Banca de date, platforma RPL, Gender Pulse ș.a
 - Publică datele în același timp pentru toți utilizatorii
 - Publică un calendar anual al diseminării datelor
 - Informează despre modificările în calendar
 - Informează despre revizuirea datelor
 - Consultă opinia utilizatorilor privind necesitățile acestora în date statistice ș.a.

Locul 19 în lume după după disponibilitatea și deschiderea datelor statistice oficiale

Country Profile

Moldova ▾

2020 ▾

View Results

73

ODIN SCORE

Moldova ↓

19th

GLOBAL RANK
OUT OF 187

57

COVERAGE SCORE
OUT OF 100

86

OPENNESS SCORE
OUT OF 100

Summary

Coverage

Openness

Indicators

Recommendations

Country Context

OPEN DATA WATCH

ODIN
OPEN DATA INVENTORY
by OPEN DATA WATCH

Managementul Calității în cadrul BNS

Introducerea Cadrului de Management al Calității (QMF)

- Cadrul de Management al Calității se bazează pe următorii piloni:
 - Utilizarea standardelor internaționale
 - Ghidul de calitate bazat pe standardele internaționale (SIMS și GSBPM)
 - Documentarea metadatelor și calității utilizând standardele internaționale (SIMS și GSBPM)
 - Cultura calității sporită în cadrul instituției – desfășurare de instruirii în domeniul standardelor de calitate
 - Mecanism de evaluare, bazat pe principiile și practicile conținute în Ghidul de calitate
 - Măsurarea gradului de satisfacție a utilizatorilor și acțiuni întreprinse în vederea creșterii acestuia
 - Sarcina de răspuns măsurată și redusă
 - Unitate structurală dedicată managementului calității

Standarde de calitate

Cadre de bază de management ale calității

- ✓ European Foundation Quality Management (EFQM)
- ✓ Total Quality Management (TQM)
- ✓ Standarde ale Organizației Internaționale de Standardizare (ISO)

Unele cadre de management ale calității în Statistica Oficială

- ✓ Codul de Practici al Statisticii Europene (ES CoP) și European Statistical System Quality Assurance Framework (ESS QAF)
- ✓ Cadrele de Asigurare ale Calității ale Națiunilor Unite (UN NQAF)
- ✓ Cadrul de Calitate pentru Activitățile Statistice ale OECD

Documentarea metadatelor și calității utilizând standardele internaționale - SIMS

- SIMS – standard al Sistemului European de Statistică (ESS)
- Reprezintă un șablon ce facilitează pregătirea armonizată și eficientă a rapoartelor atât pentru utilizatori, cât și pentru producători
- Reprezintă combinarea a 2 structuri:
 - ESS Standard for Quality Reports Structure (ESQRS)
 - Euro-SDMX Metadata Structure (ESMS)
- Satisface atât nevoile utilizatorilor pentru metadate ale produselor statistice, cât și a producătorilor în materie de rapoarte de calitate

Beneficiile SIMS

- Eficientizează și armonizează rapoartele pentru producători și utilizatori în cadrul ESS
- Descrește sarcina pe statisticieni, creând cadrul ce permite o singură raportare pentru toate scopurile
- Creează un cadru integrat și consistent de raportare în care rapoartele pot fi stocate într-o singură bază de date
- Creează un sistem flexibil și actualizat unde pe viitor se pot adăuga alte extensii și noi concepte
- Toate conceptele apar o singură dată și sunt consistente cu standardele statistice SDMX (Statistical Data and Metadata Exchange)

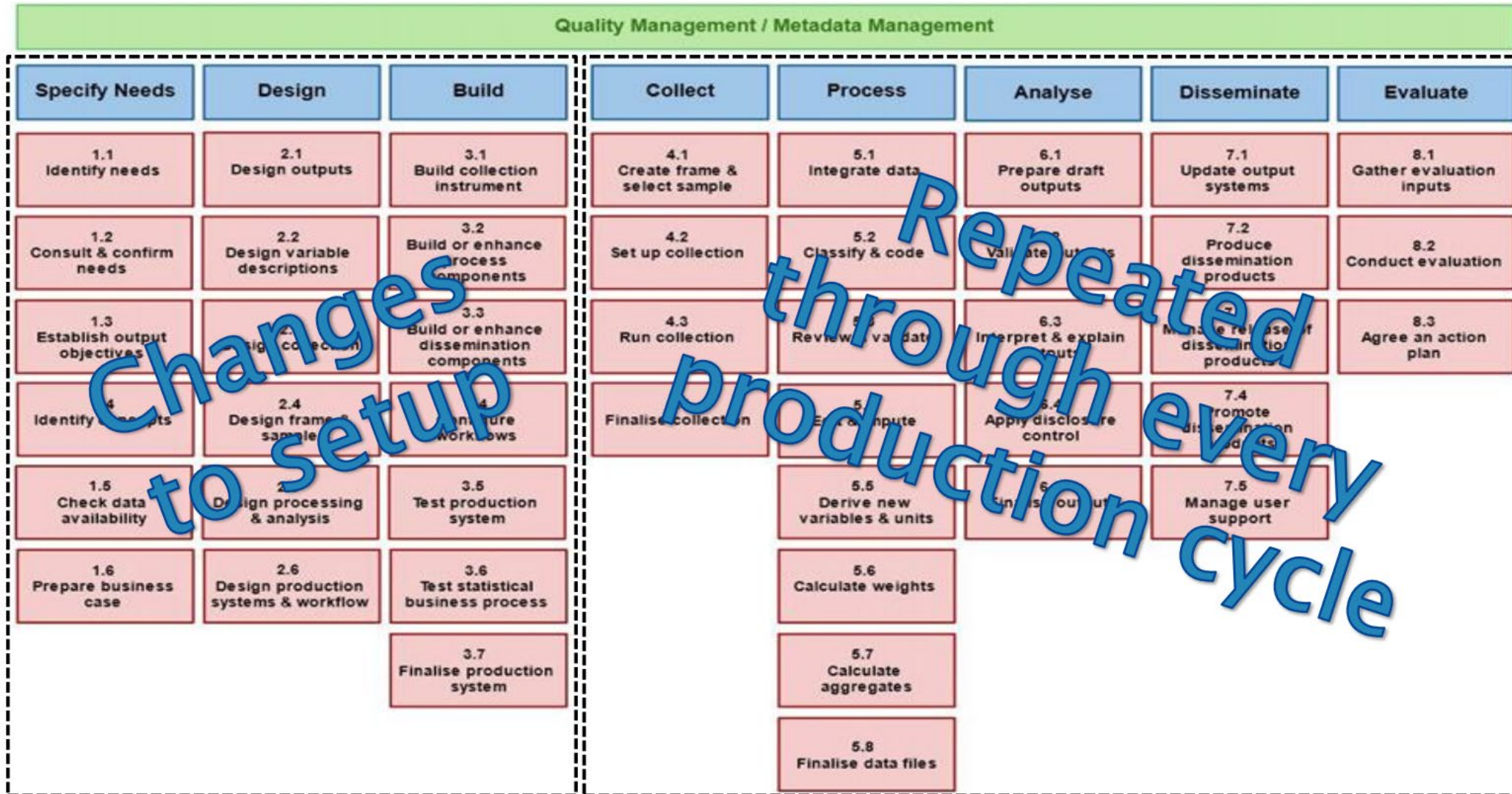
SIMS în cadrul BNS

- La moment sunt elaborate proiecte a 8 SIMS-uri pentru cercetări/lucrări din domeniul social și 4 din domeniul economic
- Pentru 2022 se planifică elaborarea altor 6 SIMS-uri pentru statistica socială și 17 pentru cea economică

Documentarea proceselor statistice - GSBPM

- **Generic Statistical Business Process Model (Modelul statistic generic al procesului de producție, GSBPM)** – standard elaborat de UNECE și acceptat ca standard al ESS
- Ușurează designul armonizat, dezvoltarea, implementarea și evaluarea proceselor statistice atât între diferite tipuri de procese statistice, cât și între țări
- Reprezintă o cale de vizualizare a proceselor statistice orientată pe procese
- Reprezintă standardul în baza căruia multe țări își proiectează și documentează procesele statistice

GSBPM

Changes to setup

Repeated through every production cycle

Beneficiile GSBPM

- Oferă o structură standard pentru descrierea tuturor tipurilor de procese statistice într-o manieră armonizată atât în cadrul autorităților statistice, cât și între ele
- Modelul poate fi aplicat pentru a descrie procesele statistice, indiferent de sursa datelor, fie ele obținute din cercetări prin sondaj, recensăminte, registre administrative ori alte surse non-statistice sau mixte
- Permite omiterea anumitor faze sau sub-procese, în funcție de cercetarea descrisă

GSBPM în cadrul BNS

- În cadrul proiectului ParStat finanțat de UE a fost inițiat procesul de descriere a proceselor pentru AFM și PRODMOLD
- Urmează ca treptat toate cercetările/lucrările statistice să fie documentate în corespundere cu acest standard
- A fost elaborată structura standard a metodologiilor + ghid cu recomandări succinte pentru elaborarea metodologiilor statistice bazate pe standardul GSBPM

Ghidul de calitate

Indice	Referință	Conținut
Introducere		
Partea 1. Calitatea produselor statistice		
1.1. Relevanță 1.2. Acuratețe și fiabilitate 1.3. Promptitudine și punctualitate 1.4. Coerență și comparabilitate 1.5. Accesibilitate și claritate	5 dimensiuni ale calității menționate în Codul de Practici al Statisticii Europene	<ul style="list-style-type: none"> - Definiții - Indicatori din SIMS - Ghidări completare SIMS în anexă
Partea 2. Calitatea proceselor		
2.1. Specificarea necesităților 2.2. Design 2.3. Creare 2.4. Colectare 2.5. Procesare 2.6. Analiză 2.7. Diseminare 2.8. Evaluare	8 faze menționate în cadrul GSBPM	<ul style="list-style-type: none"> - Descriere - Ghidări pentru fiecare fază (sau subproces) - Ghidări pentru SDA (când e relevant) - Cerințe GSBPM și SIMS

Ghidul de calitate al BNS

- BNS, cu suportul ParStat, elaborează draft-ul primei versiuni a Ghidului de calitate
- La moment draft-ul primei părți a ghidului, "Calitatea produsului", este finalizată
- Cea de-a doua parte, "Calitatea proceselor", e in proces de finalizare

- Sistemul Informațional Integrat Automatizat – bazat pe standardele **GSIM, CSPA și GSBPM**
- Conține **Repozitoriu de Metadate** – structurale și de referință
- **Instrumente GSBPM** – modul separat în cadrul sistemului informațional pentru descrierea standardizată a proceselor

The screenshot displays the IAIS Meta web application interface. On the left is a dark sidebar with navigation options: Home (Alpha), METADATA, Referential, Structural, and Process. The main content area shows the breadcrumb 'Metadata / Referential / View' and a search bar. Below this is a box for 'PRODMOLD nomenclature' with a search icon and a text description: 'PRODMOLD nomenclature (list 2013) approved by the decision of the Board of National Bureau of Statistics no. 3/8 as of 07.11.2013. Implemented since 01.01.2014'. The main section is titled 'Process Documentations' and includes a filter input, a table with columns for Id, GSBPM, Name, Frequency, and next, and a pagination control at the bottom. A 'Back' button is located at the bottom left of the main content area.

Id	GSBPM	Name	Frequency	next
1.1	Identify needs	Identify needs for Industrial Production Statistics	YEARLY	1.2
1.2	Consult and confirm needs	Consult and confirm needs for PRODMOLD	YEARLY	1.3
1.3	Establish output objectives	Establish output objectives for PRODMOLD	YEARLY	1.4
1.4	Identify concepts	Identify concepts for PRODMOLD	YEARLY	1.5
1.5	Check data availability	Check data availability for PRODMOLD	YEARLY	1.6

Planificarea Strategică

1. Noua strategie de dezvoltare a SSN pe termen lung (2022-2030)

2. Program de dezvoltare a SSN pe termen mediu (2022-2026), inclusiv Plan de acțiuni cu costurile de implementare

A light green background with scattered colorful confetti in shades of red, orange, yellow, green, blue, and purple.

30

Principiile fundamentale
ale **Statisticii
Oficiale**

ANI | 1992-2022

Vă mulțumim pentru atenție!